

13. Vliegen

*Ik vlieg, ik ben een vliegenier.
Ik vlieg, ik vlieg van daar naar hier.
Vlieg je met me mee
en kijk je naar benee,
dan zijn de mensen net zo klein als miertjes.
En koeien zijn dan hele kleine diertjes.
En miertjes zijn er wel misschien,
maar die zijn boven niet te zien.*

*Ik vlieg, ik ben een vliegenier.
Ik vlieg, ik vlieg van daar naar hier.
Vlieg je met me mee
en kijk je naar benee,
dan lijkt de school niet groter dan een blokje.
De toren van de kerk is net een stokje.
En kijk, daar rijdt een speelgoedtrein.
Wat groot is, lijkt ontzettend klein.*

*Ik vlieg, ik ben een vliegenier.
Ik vlieg, ik vlieg van daar naar hier.
Maar na een uur of twee,
dan vlieg ik naar benee.
Dan lijkt het of de school opeens gaat groeien.
Dan zie ik bij de zandbak kleuters stoeien.
Dan zie ik tegels op het plein,
een raam, een bloemetjesgordijn...*

*Een kring met kind'ren die een boek gaan lezen.
Ik vind het ook wel leuk om hier te wezen.
Veel dingen die je hier goed ziet,
die zie je hoog daar boven niet.*

Inhoud

Relatie tussen afstand en standpunt: wat verder weg is, zie je kleiner.

Materialen

- Cd met rekenliedje 13;
- Speelrekenboek, pagina 50-53;
- Eventueel toiletrolletjes of hulsjes van luciferdoosjes die als camera kunnen fungeren.

Tijdstip

Vanaf januari.

Gebruiksaanwijzing

Dit liedje kan kinderen aan het denken zetten over meetkundi-

ge onderwerpen, zoals standpunt, afstand, perspectief, blikveld. Het liedje kan na de eerste aanbieding nog regelmatig herhaald worden, waarna kinderen weer even kort kunnen verklaren wat er precies in het liedje aan de hand is.

Toelichting

Kinderen doen al jong ervaringen op met perspectief. Tijdens meetkundelessen worden zij zich meer bewust van die ervaringen. Kinderen moeten bijvoorbeeld op een gegeven moment weten dat dingen kleiner ogen als je er verder vanaf staat. Ook ontdekken ze dat als

je van een afstand naar iets kijkt, je dan minder details kunt waarnemen dan wanneer je van dichtbij kijkt. Als bijvoorbeeld de plaatjes in het boek van de juf wat klein zijn, zegt ze immers: 'Kom maar wat dichterbij, dan kun je het beter zien'. Voor kinderen in groep 3 is het van belang dat ze ervaring opdoen met perspectief en onder woorden leren brengen wat er gebeurt of wat ze waarnemen zonder dat ze daarvoor een meetkundige verklaring hoeven te geven. Dit liedje biedt hiervoor meetkundige gesprekstof.

Vliegen • Rekenliedje 13

Suggesties

1. Luister in de kring samen naar het lied en bekijk tegelijkertijd pagina 50 en 51 in het speelrekenboek.

2. Nadat het liedje een keer beluisterd is, leest u de tekst nog eens voor en laat u de kinderen bij de verschillende illustraties in hun eigen woorden vertellen wat hier gebeurt. Vraag ook naar eigen ervaringen van uitzicht vanaf grote hoogten, zoals kijken vanaf een flat, een attractie op een kermis of in een pretpark of kijken vanuit een vliegtuig of een toren. De meeste kinderen hebben hier wel ervaring mee, maar hebben deze vaak nog niet bewust onder woorden gebracht. Laat de kinderen vertellen wat de verschillen in waarneming zijn als je dichtbij of veraf bent: dichtbij zie je veel details. Naarmate je verder weg gaat staan (of hoger) zie je wel meer, maar kun je minder details waarnemen.

3. U kunt de kinderen een toiletrol of huls van een luciferdoosje geven en doen alsof dat een fototoestel is (geen verrekijker!). De kinderen kijken er doorheen en beschrijven wat ze zien. Het voordeel van zo'n 'camera' is dat het blikveld wordt beperkt en verschillen in waarneming door wisselen van afstand duidelijker te zien zijn. Geef de kinderen opdrachten in de trant van:

- vertel eens wat je ziet door je camera. Ga nu eens verder weg/dichterbij staan. Wat zie je nu? Wat is het verschil met wat je net zag?
- probeer eens zo te gaan staan dat je een klasgenoot helemaal op de 'foto' krijgt. Weet je van tevoren al waar je ongeveer moet gaan staan? Probeer het maar eens. Klopt het?
- probeer nu eens alleen het gezicht van je klasgenoot op de foto te krijgen. Wat moet je nu doen: dichterbij of verder weg gaan staan? Welke onderdelen van het gezicht kun je nu wel zien en daarnet niet? Hoe komt dat?

4. Laat de kinderen het verschil in waarneming bij een wisselende afstand ook eens op het schoolplein ervaren. Eén kind gaat aan de andere kant staan. De andere kinderen vertellen wat ze kunnen zien. Vervolgens lopen de kinderen naar de kind toe. Wat verandert er in je waarneming? Wat zie je nu wel? Zie je ook dat hij steeds groter lijkt te worden? Is dat ook echt zo?

5. Laat de kinderen puur vanuit hun voorstellingsvermogen een 'veraf-dichtbij-tekening' maken. Stel je voor: je zit in een auto. In de verte zie je een

bos, een dorp of een kasteel. Maak daar een tekening van. Je rijdt er naar toe. Maak nu een tekening van een stuk dichterbij. Nu ben je vlakbij het bos, dorp of kasteel.; je zit er al bijna in. Probeer ook dat te tekenen. Als iedereen klaar is, kunnen de tekeningen in de kring besproken worden. Leg eens een serie van een kind expres in de verkeerde volgorde. Wie kan de volgorde herstellen? Wat is er aan de hand als de 'vlakbij-tekening' voorop ligt en de 'veraf-tekening' achteraan? (Je rijdt steeds verder weg!)

Speelrekenboek

Pagina 52

Wat staat er op de puzzelstukjes?

Op de puzzelstukjes is steeds een onderdeel te zien van een voorwerp of dier. De kinderen zoeken uit welk voorwerp of dier dit is. Ze geven elk woord de kleur van het bijbehorende puzzelstukje.

Pagina 53

Dichtste bij of verste weg?

De kinderen vergelijken steeds de drie foto's op elke rij. De eerste vraag is: waar stond de fotograaf het verste weg? Bij dat plaatje kleuren ze het hokje blauw. Bij de foto die het dichtste bij is genomen, kleuren ze het hokje geel.